

Doğal gazda Abant Zirvesi

Bu yıl altıncısı düzenlenen Taşıtanlar Forumu, PETFORM ve DİVİD tarafından Bolu'da organize edildi. Kamu ile özel sektör arasında köprü görevi gören ve piyasanın gelişimi için çok çarpıcı çözüm önerilerinin sunulduğu toplantıda önemli konular masaya yatırıldı.

UMUT AYBAY / BOLU

5 yıldır Ankara'da yapılan ve özel sektör ile kamu arasında bir köprü platformu oluşturan 6. Taşıtanlar Forumu, bu yıl özel sektörün merkezi İstanbul ile kamunun merkezi Ankara arasında yer alan Bolu'da düzenlendi. 5-6 Haziran 2012 tarihleri arasında PETFORM ve DİVİD tarafından organize edilen forum, Abant Gölü tabiat parkı içerisinde yer alan Büyük Abant Oteli'nde yapıldı. Forumu kamudan yoğun ilgi vardı.

100'ün üzerinde katılımının yer aldığı toplantıya Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji İşleri Genel Müdür Yardımcısı Metin Korçak, EPDK Tarifeler Dairesi Başkanı Mehmet Ertürk ve EPDK Doğal Gaz Piyasası Dairesi Başkanlığı, BOTAŞ Doğal Gaz İşletmeleri Bölge Müdürü Mustafa Cihangir Akbaba, BOTAŞ Doğal Gaz Pazarlama ve Satış Daire Başkanı Ümit Kayrak, TPAO Üretim Dairesi Başkanı Ali Tirek, TPAO Silivri Yeraltı Doğal Gaz Depolama Tesisi Müdürü Süleyman Abravcı ve Rekabet Kurumu I. Daire Başkanı Hasan Hüseyin Ünlü'nün yanı sıra, PETFORM ve DİVİD derneklerinin üst düzey yöneticileri ve dernek üyeleri katıldı.

Birinci oturumda EBT ve SCADA sistemi tartışıldı

PETFORM ve DİVİD üyesi şirketlerle yapılan bilgi paylaşımı doğrultusunda ortaya çıkan sunumun gerçekleştirildiği toplantının ilk gününe, sektörün EBT ve SCADA

altyapısının modernizasyonuna ilişkin talepleri damgasını vurdu. Her bir dağıtım bölgesindeki RMS-A istasyonu ve SCADA sistemi envanterinin de paylaşıldığı sunumda, kısa vadede şeffaf ve rekabetçi bir piyasa yapısının, uzun vadede ise Enerji Borsası hedefinin hayata geçirilebilmesi için gerçek zamanlı ve SCADA ile entegre çalışan bir EBT'nin önemi vurgulandı.

Soru-cevap şeklinde ilerleyen fikir alışverişinde BOTAŞ yetkilileri, her noktaya gerekli telekomünikasyon sistemlerini götürdüklerini belirterek, doğal gaz boru hatlarının olduğu yerlerde konuya ilişkin sıkıntı olmadığını ifade etti. Kendi sahipliklerindeki istasyonların modernizasyonu için Haziran ayında Telekom ve SCADA ihalelerinin yapılacağını açıklayan BOTAŞ yetkilileri, fiberoptik kablolarla bu kuruluşların destekleneceğini

dile getirdi.

"Üzerimize düşeni yapıyoruz"

Konuya ilişkin bir konuşma yapan BOTAŞ Doğal Gaz İşletmeleri Bölge Müdür Yardımcısı Yılmaz Demir, RMS-A ve alt akıştaki bilgilerin merkeze taşınması konusunun önemine değindi. BOTAŞ'a yapılan SCADA sıkıntısı eleştirisine yanıt veren Akbaba, "SCADA altyapısı olmayan hiçbir istasyonu devreye almıyoruz. Türkiye'de bulunan 286 tane RMS-A istasyonunun sadece 66 tanesini BOTAŞ işletiyor; geri kalan 220 istasyon özel şirketlerde. Bunların tamamındaki kuruluşlar tamamlanmadığı sürece, BOTAŞ'ın çabalarının hiçbir faydası olmaz. 42 istasyonumuz için ihalelere çıktık. Hızlı olsun diye ihaleleri ayrı ayrı firmalara verdik. Bu iyi niyetimizin bir göstergesidir" şeklinde konuştu

ve RMS-A modernizasyonuna ilişkin geliştirmelerin bu yıl içerisinde tamamlanacağını öngördüklerini belirtti.

"Yeni bir EBT kurulmalı"

Oturum, PETFORM ve DİVİD'in EBT taleplerine ilişkin sunumla devam etti. "Neden yeni bir EBT?" başlıklı sunumda taleplerin nedenleri olarak; kanun ve yönetmeliklerin öngördüğü derinlikli ve rekabetçi bir piyasanın oluşturulması, Enerji Borsası'nın altyapısının oluşturulması, ŞİD'e tabi işlemlerin online olarak yapılarak kaynak israfının önüne geçilmesi, EBT üzerinde faturanın oluşması ve iletim sisteminin anlık takip edilebilmesi ihtiyacı gösterildi.

Serbest tüketici sistemine ölçüm önerisi

Sunumda, önümüzdeki yıllarda serbest tüketici limitinin düşürülmesi nedeniyle günlük okumalarda sıkıntılar yaşanmaya başlanacağına dikkat çekilirken, bu nedenle serbest tüketici tanımının genişletilerek aylık okunan serbest tüketici sistemine ihtiyaç duyulacağı ifade edildi. İletim sisteminin fiziksel dengesini bozabilecek büyük serbest tüketicilerin, sistem dengesi açısından bir günden daha kısa sürelerde okunmasının tüm taraflar için fayda sağlayacağına dikkat çekildi. Oturum, BOTAŞ ve özel şirketlerin SCADA yatırımlarının en kısa sürede tamamlanması ve de BOTAŞ tarafından yeni bir EBT'nin en kısa sürede hayata geçirilmesi temennisiyle sona erdi.

Dengeleme için öneriler ve eleştiriler

EBT - SCADA sistemine ilişkin önerilerin ardından, BOTAŞ'ın dengeleme uygulamalarına ilişkin görüş ve önerilerin yer aldığı sunuma geçildi. Mevcut durumda sistem dengelemesinden ziyade Taşıtan bazında dengeleme yapıldığının belirtildiği sunumda, Taşıtıncının pozitif dengesizliklerin yanı sıra negatif dengesizliklerde de Taşıtanlara talimat

